

ดัชนีเศรษฐกิจ/ภาวะเศรษฐกิจสำคัญและความคืบหน้า Transition Period

- สหราชอาณาจักรผ่อนคลายมาตรการ Lockdown เป็นครั้งแรก หลังจากสหราชอาณาจักรได้กำหนดใช้มาตรการ Lockdown ตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2563 นายบอริส จอห์นสันได้ออกมาแถลงเมื่อเย็นวันที่ 11 พฤษภาคม 2563 ว่า จะทยอยผ่อนคลายมาตรการ Lockdown เป็นระยะ โดยใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์และสถิติเป็นปัจจัยประกอบการพิจารณา โดยกำหนดการผ่อนคลายมาตรการเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 13 พฤษภาคม ประชาชนสามารถออกจากบ้านเพื่อออกกำลังกายได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง และสนับสนุนให้คนทำงานจากบ้านได้ โดยให้เดินทางไปทำงานได้เฉพาะคนที่ไม่สามารถทำงานที่บ้านได้ เช่น การก่อสร้าง การผลิต และให้หลีกเลี่ยงการเดินทางโดยการขนส่งสาธารณะ ระยะที่ 2 ตั้งแต่ต้นเดือนมิถุนายน อาจพิจารณาให้ร้านค้าเปิดดำเนินการ และเปิดโรงเรียนระดับประถม ระยะที่ 3 ตั้งแต่ต้นเดือนกรกฎาคม อาจพิจารณาให้ธุรกิจดำเนินการแบบ hospitality เปิดดำเนินการ แต่ต้องมีการรักษาระยะห่าง

การผ่อนคลายมาตรการ Lockdown เพื่อมิให้ระบบเศรษฐกิจได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 จนเกิดความเสียหาย เนื่องจากการหยุดกิจกรรมทางเศรษฐกิจงานจนเกินไป โดยเฉพาะการจ้างงาน อย่างไรก็ตาม ภาครัฐก็จะต้องจัดให้มีการรักษาระยะห่างที่เหมาะสม และประชาชนควรจะปฏิบัติตามคำแนะนำของรัฐเพื่อความปลอดภัย เช่น การสวมหน้ากากเมื่อออกจากบ้านหรืออยู่ในที่ที่ไม่สามารถรักษาระยะห่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ รัฐบาลมีแผนจะประกาศมาตรการกักตัวผู้ที่เดินทางเข้ามาในสหราชอาณาจักร เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในรอบที่สอง ในเร็ว ๆ นี้

- การหดตัวของเศรษฐกิจอังกฤษ ผลการศึกษาของ The Office of Budget Responsibility (OBR) และธนาคารกลางอังกฤษ สรุปว่าหากไม่มีมาตรการ Lockdown การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ในอังกฤษจะรุนแรงกว่านี้ มาตรการดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ เช่น การจ้างงานลดลงมากที่สุดในรอบ 40 ปี แต่หากรัฐบาลใช้มาตรการ Lockdown ไปจนถึงเดือนมิถุนายน อัตราการว่างงานในไตรมาสที่ 2/2563 อาจเพิ่มถึงสองล้านคน GDP อาจลดลงถึงร้อยละ 35

นาย Richi Sunak รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอังกฤษ แสดงความเห็น ว่า สหราชอาณาจักรกำลังเข้าสู่ช่วงเศรษฐกิจถดถอยครั้งใหญ่ โดยในเดือนมีนาคม GDP หดตัวร้อยละ - 5.8 จากเดือนก่อนหน้า ซึ่งเป็นการลดลงมากที่สุดนับจากปีวิกฤตเศรษฐกิจ 2540 และในไตรมาส 1/2563 GDP หดตัวร้อยละ - 2.0 จากไตรมาสก่อนหน้า เป็นการหดตัวมากที่สุดนับจากวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2551 ทั้งนี้ภาคบริการในสาขาต่างๆ หดตัวอย่างรุนแรงในเดือนมีนาคม เช่น การเดินทางและการท่องเที่ยวลดลงร้อยละ 50 การโรงแรมและที่พักลดลงร้อยละ 46 การเดินทางทางอากาศลดลงร้อยละ 44 การผลิตและการก่อสร้างก็หดตัวเช่นกัน

ธนาคารกลางอังกฤษ ประเมินว่า เศรษฐกิจสหราชอาณาจักร มีแนวโน้มจะหดตัวร้อยละ 14 ในปี 2563 รุนแรงที่สุดนับตั้งแต่ช่วงต้นยุค ค.ศ. 1700 จากผลกระทบของมาตรการ Lockdown ที่รัฐบาลประกาศใช้เพื่อควบคุมโรคระบาด พร้อมทั้งคาดการณ์ว่า เศรษฐกิจสหราชอาณาจักรจะสามารถฟื้นกลับมาขยายตัวที่ร้อยละ 15 ในปี 2564 แต่ยังคงมีความเสี่ยงที่สถานการณ์ต่างๆ จะเลวร้ายมากกว่าที่ธนาคารกลางอังกฤษประเมินไว้ แม้การใช้จ่ายเริ่มทรงตัว แต่ยังอยู่ในระดับต่ำ ส่วนตลาดแรงงานก็ยังไม่มีความสัญญาณของการผ่านจุดต่ำสุดในขณะนี้

นาย Andrew Bailey ผู้ว่าการธนาคารกลางอังกฤษ (BoE) กล่าวผ่าน webinar ซึ่งจัดขึ้นโดย Financial Times ว่า มาตรการ lockdown ที่ถูกประกาศใช้เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อ Covid-19 จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของสหราชอาณาจักรในระยะยาว แต่ยังคงมีความไม่แน่นอนอยู่มากกว่าขนาดของผลกระทบจะรุนแรงมากเพียงใด ซึ่งความไม่ชัดเจนดังกล่าว ส่งผลให้ยังไม่สามารถระบุได้อย่างแน่ชัดว่า เศรษฐกิจสหราชอาณาจักรในช่วงครึ่งแรกของปี 2563 จะหดตัวมากถึงร้อยละ 30 ตามประมาณการของ BoE ที่เปิดเผยไปเมื่อสัปดาห์ที่แล้วหรือไม่ แต่ นาย Bailey มองว่า มีโอกาสที่จะเป็นไปได้

- **รัฐบาลสหราชอาณาจักรขยายเวลาใช้มาตรการช่วยเหลือการจ้างงาน Furlough Scheme** นาย Rishi Sunak รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของสหราชอาณาจักร แถลงขยาย มาตรการช่วยเหลือ “furlough scheme” ของรัฐบาลจะได้รับการขยายเวลาออกไปจนถึงเดือน ต.ค. 2563 โดยภายใต้มาตรการ “furlough scheme” แรงงานที่ต้องหยุดพักการทำงานชั่วคราวจากปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 จะได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลในสัดส่วนร้อยละ 80 ของเงินเดือนที่เคยได้รับ แต่ไม่เกิน 2,500 ปอนด์สเตอร์ลิง ต่อเดือน

ปัจจุบัน มีกลุ่มแรงงานที่อยู่ภายใต้มาตรการ “furlough scheme” คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25 ของจำนวนแรงงานสหราชอาณาจักร ซึ่งคิดเป็นต้นทุนที่รัฐบาลต้องแบกรับกว่า 14 พันล้าน ปอนด์สเตอร์ลิง ต่อเดือน โดย นาย Sunak กล่าวว่า รัฐบาลอาจร้องขอให้ทางกลุ่มบริษัทนายจ้างเริ่มเข้าร่วมแบ่งเบาภาระต้นทุนดังกล่าวในเดือน ส.ค. นี้ โดยรัฐบาลจะจ่ายเงินชดเชยเพียงร้อยละ 60 ของเงินเดือนและนายจ้างจ่ายส่วนที่เหลือ และนับตั้งแต่เดือน ส.ค. เป็นต้นไป มาตรการ “furlough scheme” อาจมีความยืดหยุ่นมากขึ้น เพื่อเตรียมรองรับสำหรับการกลับมาทำงานของแรงงานในอุตสาหกรรมต่างๆ

นาย Sunak ให้เหตุผลถึงการขยายระยะเวลาของมาตรการ “furlough scheme” ว่า รัฐบาลไม่ต้องการจะละทิ้งประชาชนที่ยังจำเป็นต้องพึ่งพาเงินช่วยเหลือนี้ และยังคงต้องการที่จะสนับสนุนกลุ่มแรงงานและกลุ่มธุรกิจภายใต้สถานการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้น ขณะที่เริ่มมีความกังวลมากขึ้นจากหลายฝ่ายเกี่ยวกับต้นทุนของมาตรการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ทางตัวแทนกลุ่มผู้ประกอบการในสหราชอาณาจักร อาทิ British Chambers of Commerce ได้ออกมาแสดงท่าทียินดีต่อแนวทางของรัฐบาล เพราะเป็นการช่วยผ่อนคลายนความตึงเครียดให้แก่กลุ่มนายจ้างและกลุ่มแรงงานได้อย่างมีนัยสำคัญ

- การลงทุนในยุโรปหดตัวอย่างรุนแรง การลงทุนระยะยาวในยุโรปปรับลดลงอย่างรุนแรงในทุกประเทศสมาชิก การลงทุนที่หดตัวอย่างรุนแรงจึงจะปัจจัยเสี่ยงที่จะฉุดรั้งการฟื้นตัวของเศรษฐกิจยุโรป แม้จะผ่านช่วงมาตรการ Lockdown เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อ Covid-19 ไปแล้วก็ตาม หลังจากตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ที่ทยอยเปิดเผยออกมาชี้ให้เห็นว่าการลงทุนระยะยาวในยุโรปปรับลดลงอย่างมากในทุกประเทศสมาชิก สอดคล้องกับตัวเลขการกู้ยืมเพื่อการลงทุนโดยรวมของยุโรปที่ปรับลดลง ซึ่งสะท้อนความจำเป็นในการสำรองเงินสดของภาคธุรกิจและปริมาณผลผลิตที่ลดลง สอดคล้องกับที่ธนาคารกลางยุโรป (ECB) เปิดเผยว่า สัดส่วนของธนาคารยุโรปที่รายงานถึงความต้องการกู้ยืมเงินเพื่อการลงทุนระยะยาว “loans for long-term investment” ของภาคธุรกิจปรับลดลงมาอยู่ที่ติดลบร้อยละ 15 ในไตรมาสที่ 1 ของปี 2563 เทียบกับไตรมาสก่อนหน้าที่ร้อยละ 0 ส่วนทางกับสัดส่วนธนาคารยุโรปที่รายงานถึงความต้องการกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียน “demand for working capital” ของภาคธุรกิจที่ปรับสูงขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 26 เทียบกับร้อยละ 0 ในไตรมาสก่อนหน้า เนื่องจากบริษัทต่างๆ ประสบปัญหาด้านสภาพคล่องเพื่อรองรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน อาทิ ค่าเช่า และค่าแรง เป็นต้น

ความไม่แน่นอนจากสถานการณ์โรคระบาดและมาตรการของภาครัฐ โดยภาคธุรกิจได้รับแรงกดดันให้ต้องกระจายฐานการผลิตและปรับโครงสร้างกระบวนการผลิต “supply-chain” โดยเฉพาะในส่วนของวัตถุดิบและส่วนประกอบที่ต้องเปลี่ยนมาจัดซื้อจากคู่ค้าในประเทศแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ นอกจากนี้ การลงทุนในกิจการใหม่ๆ จากต่างประเทศ ในช่วง 3 เดือนแรกของปี ยังปรับลดลงมาอยู่ที่ 848 โครงการ ลดลงกว่าครึ่งหนึ่งเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และถือเป็นระดับต่ำสุดในรอบ 10 ปี ซึ่งเทียบเท่ากับการสูญเสียการจ้างงานกว่า 200,000 ตำแหน่ง

ความคืบหน้า Transition Period

- การประชุมรอบเดือนพฤษภาคมเริ่มเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม แต่การเจรจา ระหว่างสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปยังไม่มีวี่แวงของความคืบหน้าในประเด็นสำคัญ โดยปัญหาหลักอยู่ที่ประเด็นข้อกำหนด “level playing field” ของสหภาพยุโรปที่จะมีบทบาทในการกำหนดกฎเกณฑ์ภายในสหราชอาณาจักร ซึ่งสหภาพยุโรปยืนยันกรานว่าเป็นเงื่อนไขที่มีความจำเป็นเพื่อรับประกันว่า สหราชอาณาจักรจะปฏิบัติตามและไม่ลดมาตรฐานต่างๆ ของสหภาพยุโรป ในการค้าหรือความสัมพันธ์ใดๆ ระหว่างกันในอนาคต รวมทั้งประเด็นเรื่อง ภาคอุตสาหกรรมการประมง ทำให้มีความเป็นไปได้ที่ทั้งสองภูมิภาคจะไม่สามารถบรรลุข้อตกลงร่วมกันได้ทันภายในกำหนด “Transition Period” ในวันที่ 31 ธ.ค. 2563 ขณะที่สหราชอาณาจักรยังคงปฏิเสธที่จะขอขยายระยะเวลาช่วง “Transition Period” ดังกล่าวออกไป

(ข้อมูลระหว่างวันที่ 11-15 พฤษภาคม 2563)

